

**Quislings hjem
var et museum:**

MARIAS SKATT- KAMMER

Den gåtefulle Maria Quisling er død. Etter lange og vonde år har hun endelig fått den ro hun lengtet etter.

I dagewis har man ryddet opp i leiligheten etter innbruddet og tyvenes herjinger i begynnelsen av måneden. Maria Quisling ville ha grått om hun hadde sett hvor-

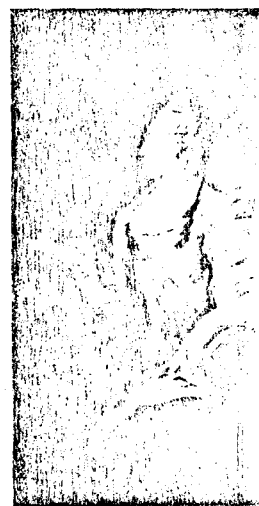
Et gedigent og vakkert interiør, fra de kostbare teppe-
ne, til møblementene, maleriene i gullrammer, slaguret
og de gamle russiske lampene.

Antagelig en Rubens. «Re-
mus og Romulus», 2 x
1 1/2 meters bilde.

Antagelig en Rembrandt. En
hollandsk borgermester. 3/4 x
1/2 meter.

Et av to malerier
Katarina den store. Bec
var 1,2 x 1 m.

79 år gammel ble hun, Maria Basilievna Quisling.

Den tause, og etter hvert forskremte gamle kvinnen, forskanset bak et utall låser i sin leilighet i tredje etasje i Erling Skjalgssonsgate i Oslo.

Tro og lojal mot sin mann, Vidkun Abraham Lauritz Quisling, til sitt siste åndedrag.

Hennes utrolige og tragiske liv begynte i Russland i år 1900. — 23 år senere giftet den russiske adelsdamen seg med Quisling, som hadde vært norsk militærattaché i Petrograd (Leningrad) i 1918—19 — og senere Nansens nærmeste medarbeider under hans internasjonale hjelpearbeide i Russland (-22—26). Fra 1927 til 1929 var Quisling tilknyttet den norske legasjonen i Moskva.

Ekteparet begynte å kjøpe opp kunstskatter før de i 1929 flyttet til Oslo.

annet til millioner av kroner.

Skatter det nygifte paret fikk med seg fra det hungerherjede Russland i 20-årene.

Det er mange mysterier Domkring ekteparet Quisling. Hvor kom pengene fra? Hva gikk de til? — Under Nansen og Folkeforbundet tjente Quisling vel 15 000 i året. Meget den gang. Og han hadde frie

Vaktmester og hederspaja Thorleif Hovde med NÅS medarbeider utenfor nr. 26.

I SEPTEMBER 1945: Føreren Vidkun Quisling fores fra dødscellen i Møllergata til Akershus festning der han blir henrettet. En enslig rose ligger igjen på collegulvet. Restene av Marias hengivenhet.

Maria, mennesket ved sin manns side, både før og etter hans død. Maria, den anonyme, den tilbaketrukkne, den hemmelighetsfulle. Maria som tok med seg de tusener ubesvarte spørsmål i graven. Maria som i år etter år sto imot presset fra journalister, forfattere og forskere som prøvde forsere hennes boltede dor i Erling Skjalgssonsgate. Den vett-skremte kvinnen nesten uten penger til det nødvendige, alene og dynget ned i kostelige skatter fra sitt hjemland. Malerier og

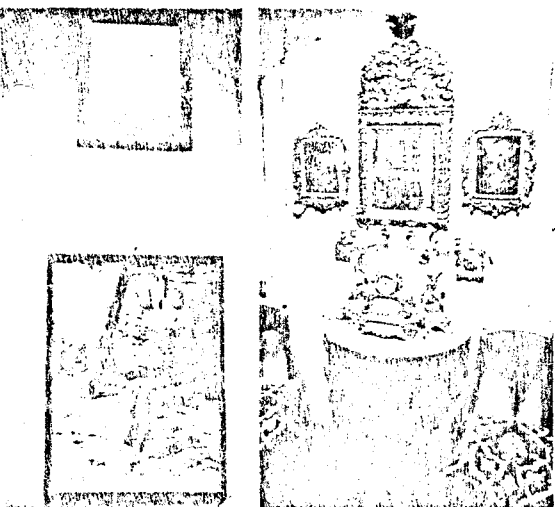
reiser. Og Maria hadde fått en mann som hverken røkte, drakk eller spilte bort sine penger. Leiligheten i Oslo kjøpte han i 1925 og den ble stadig fylt med malerier, våpen, ikoner og smykker. Innkjøpt for en spottpris. I det russiske kaoset var det meget å hente. Pantsatte, stjalne og nasjonaliserte skatter. De nye makthavere trengte fremmed valuta! og i Quislings diplomatiske kasser og kofferter gled skattene til Oslo.

I DE HARDE 30-ARENE tjente ikke Quisling nok til å underholde familien. Maria måtte plukke kunst ned fra veggene og gå til kunsthandlerne. For å få penger til mat!

Samtidig med familien Quisling flyttet Thorleif

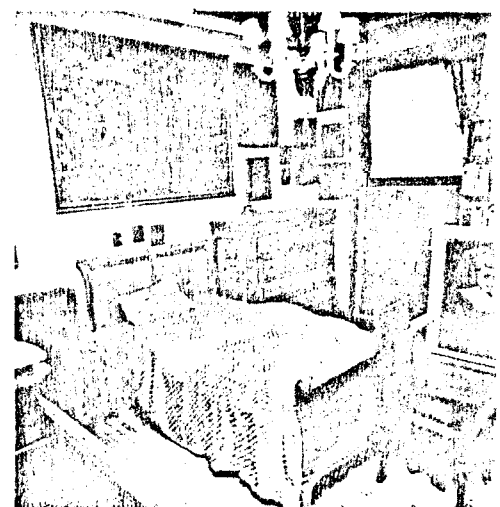
Utsøkt ur. Skuffer dratt ut og alt slengt omkring. Intet er savnet. Tyvene har tydeligvis bare lett etter penger.

Barndomsbilde samt et fra 30-årene av Vidkun Quisling.

Utsøkt ur på nydelig kommode. Miniaturmalerier og utsøkt vakkert speil.

Et av klenodiene: En Rubens fra 1636 forestiller Kardinal-Infanten Ferdinand av Østerrike. 3/4 x 1/2 meter.

Maria Quislings seng, med tre gamle metallikoner over sengeenden. Kostbare malerier og ytterligere 10 ikoner i hjørnet.

Hovde inn i nummer 26. Han var nøyaktig like gammel som Maria. I 50 år skulle han bli vaktmester for Maria Quisling.

Til NA forteller han: — Quisling var en grei og liketil mann, han. På bilder så han alltid mutt ut. Han smilte ofte når vi ruslet rundt i leiligheten.

— Jeg ble kalt nazist fordi jeg hadde et brukbart forhold til ham, men det var jeg langt fra.

De hadde med seg en utrolig masse fra Russland — jeg var personlig med på å henge opp bildene.

Hovde vil ikke snakke om disse tingene. — Har hatt så meget trobbel, forklarer han. Med pressefolk g har måttet jage når fru Quisling ringte ned og ba om hjelp. Jeg er hengt ut som busemann over hele verden.

J England, USA, Tyskland og Sverige. Ja, helt fra New Zealand kom de hit for å plage den gamle kvinnen.

— Det står omtrent som dengang ennå. Det var kolossalt hva de hadde med fra Russland. Kjeller og loft ble fylt med verdifulle tepper og løpere. Malerier. Noe ble odelagt med tiden. Etter krigen måtte vi til igjen, da hun fikk sakene igjen fra Direktoratet. Vi stablet fra gulv til tak. På en dag hengte vi opp 64 malerier.

— Men fruene var vanskeligere å ha med å gjøre enn Quisling. Hun var kravstor. Det var ikke han. Han pusset skoene sine selv, enda de hadde tjenes-tejente.

Men hun hadde det ikke o Hun ringte meg ustanselig og var redd. Både kona og jeg satt ofte og snakket med henne. Hun ble mer og mer nedfor. Forferdelig ensom.

For noen år siden skulle hun skrive testamente. Vi fikk velge ut hva vi ville ha, sa hun. Portrett eller landskapsmaleri.

Hun stolte ikke på noen, og min kone og jeg kunne bare ikke svikte henne. Vi diskuterte aldri politikk, slår Hovde fast. Men hun gikk aldri på noe møte etter at Quisling engasjerte seg i NS.

Det faktum at Maria kom fra en jødisk slekt i Ukraina, ble tidlig et problem for Quisling. Selv betegnet han henne som «en russer av nordisk herkomst». Under hele krigen levde hun i bakgrunnen, men i Reichskommissar Terbovens eget album sto det under et bilde av Maria: — Vidkun har en meget vakker hustru. Mens førkrigsårene var økonomisk vanskelig for familien, ble situasjonen en annen etter krigsutbruddet.

Maria flyttet med mannen til Gimle på Bygdøy, og årslønnen gikk opp i 400 000,—. Skattefritt!!

Maria levde igjen et liv i luksus. I Ukraina var hun før 1923 omsvermet av tsarvennlige adelsmenn. Nå var det nazister og hirdmenn som omsvermet Quislings vakre kone.

Men hun ble aldri noen propagandafigur. Hun holdt seg i bakgrunnen.

1945: Eventyret er over for Vidkun Quisling. Fra dødscellen nekter han å appellere sin dødsdom til kongen. Men Maria ga ikke opp. Hun søker selv kongen om benådning for mannen. Forgjeves. Møtene i celle 34 var opprivende. 22 års samliv endte i denne døds-cellen.

For annen gang var Maria styrtet fra maktens tinder. Leiligheten i Erling

Skjalgsos gate får hun tilbake — og en del av kunstverkene.

Igjen senker sløret seg over hennes liv. Bare noen få venner slipper inn i «hennes fengsel».

Kjempetilbud mottok hun fra alle verdenshjørner for å fortelle sin historie. Men hun tok det med seg i sin grav. Alt sammen.

I alle årene etter krigen har leiligheten stått der. Nøyaktig slik Føreren forlot den i april 1945.

I dette mausoleet «levet» Maria frem til 1977 da hun ble flyttet til Uranienborg-hjemmet der hun bodde de to siste årene.

Og navnet Quisling, verdenssymbolet på forræderi, beholdt hun til det siste. Da NA gikk gjennom leiligheten i forrige uke, sto Quislingnavnet ennå under ringeklokken.

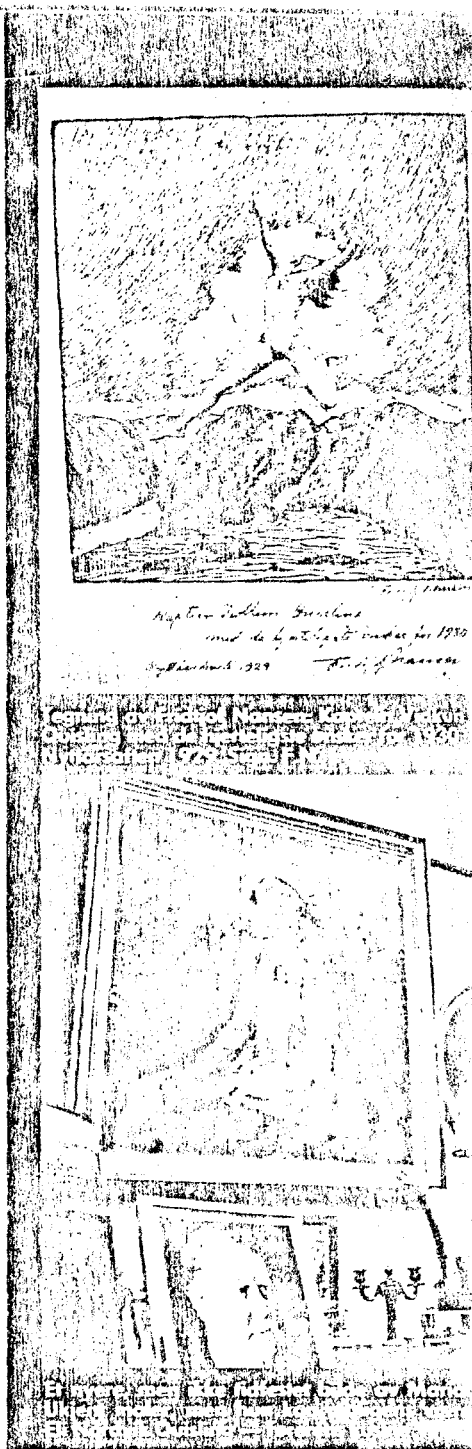
Det må befinne seg verdier for millioner på vegger, bord, kommoder og gulv i den fireroms leiligheten. Malerier, ikoner, vaser, lysekroner, våpen, tepper, lamper, ur og klokker.

Det aller meste av russisk opprinnelse. Ikke alt er like verdifullt, men Maria har ikke hatt hjerte til å kvitte seg med noe.

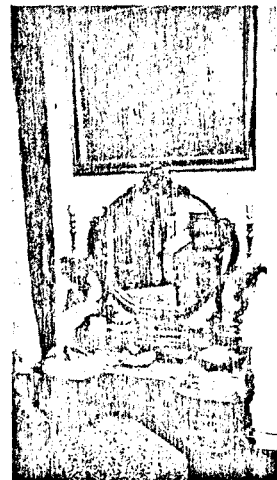
Men ingen i dette land, eller noe annet for den saks skyld, kan ennå fortelle hva de representerer i norske nikkelkroner.

Hvem har malt de vidunderlige ikonene? Hvor kommer de fra og hvem har eid dem? Når er de laget?

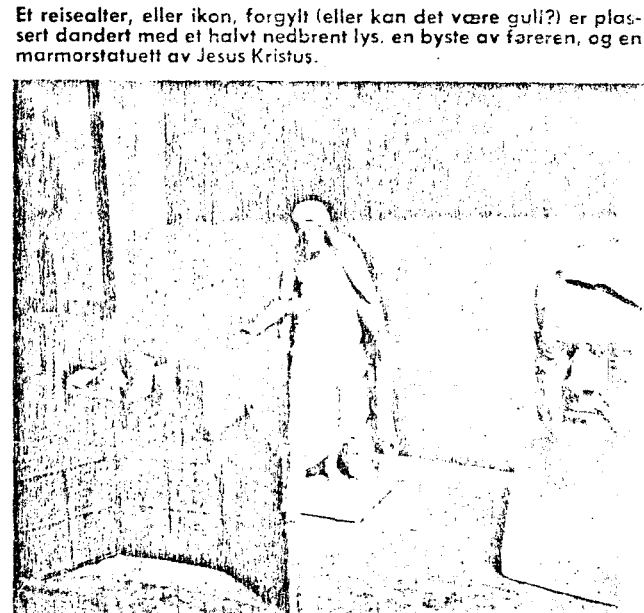
Er det der en Rembrandt? Eller er det en ekte Rubens? Hvem var adelsmannen som bestilte det vidunderlige gyllenlærsmøblet hos hvilken kunstner? De gamle våpnene. Hvem eide dem?

Et utrolig verdifullt maleri, sannsynligvis malt av franske Monet, en av impresjonismens grunnlegere. Det hadde fått gulvplass.

I en krok dette vidunderlige møbelet som mange ville giit sine sparepenger for.

Et reisealter, eller ikon, forgylt (eller kan det være gull?) er plassert dandert med et halvt nedbrent lys. en byste av føreren, og en marmorstatuett av Jesus Kristus.

Og hvem stjal dem? Hvilken begavet våpensmed smidde dem?

Er det gull i reisealteret på den antikke kommoden, eller ekte stener i det vidunderlige dekorerte uret? Det vil ta år å finne ut av alt dette, internasjonale eksperter må til.

Moderne teknikk må til. Radioaktive prøver må tas, og malerier må rontgenstråles.

Ingen tor sette verdi på noen ting, ikke engang kunstsjoennere. Meget er usignert og krever topp internasjonal ekspertise. Noe er i dårlig forfatning og må restaureres. Men det er godtatt at alt var Marias. Hun hadde særeie. — Senere ambassador Prebensen med frue erklærte at fru Quislings mor bragte mange av tingene fra Krakow til den britiske ambassaden i Moskva. Prebensen og Quisling bodde sammen den gangen.

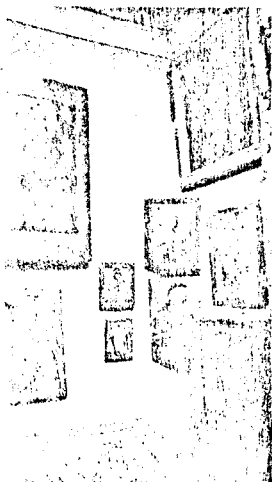
Det er h.r.adv. Finn Thrana og generalsekretær i Oslo Indremisjon, Aage Müller-Nilssen som forteller dette til NA.

Førstnevnte er testamentsfullbyrder.

To—tre personer får velge seg ut et maleri. I første rekke vaktmester Hovde for støtte og tålmodig sjelesorging gjennom 50 år. Derest et par venninner av Maria. Endel får videre fastsatte belop. Frogner menighet får et madonnamaleri fra pikeværelset.

En femtepart av alt det resterende går til Quislings gamle bror Arne som nærmest har gjemt seg bort i Brooklyn.

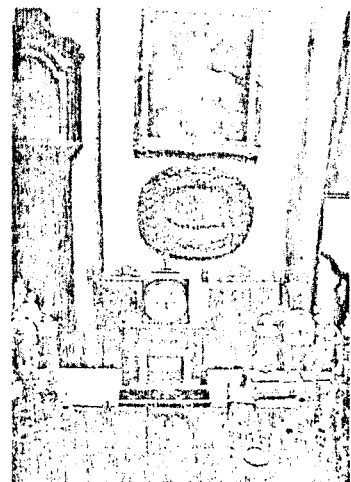
Mens hele fire femteparter går til et legat for trengende kvinner og menn. Dette legatet er bestyrt av Oslo Indremisjon.

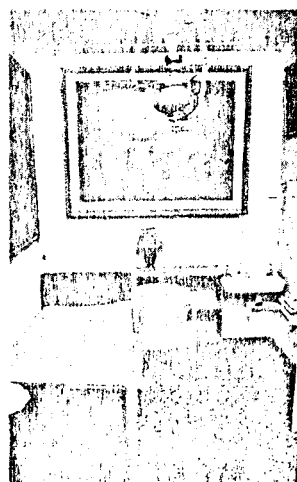
Fra et hjørne av soverommet 10 gamle ikoner med russiske og latinske tekster.

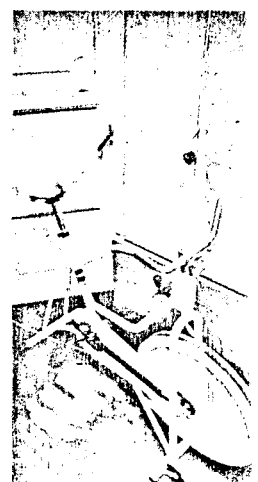
Et sjeldent, gammelt skap med verdifullt glass og sjeldne porselensfigurer.

Bare dette lille utsnittet kunne vel fått en samler til å gni seg i øyne og hender.

Intet pikeværelse i kongeriket kan vel rose seg av lignende herligheter.

Rundt 110 malerier og ikoner fant vi, og ergometersykkelen.